

Luzula divulgata

Backfryle

Klass: Liliopsida (enhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Poales (gräsordningen), **Familj:** Juncaceae (tågväxter), **Släkte:** *Luzula* (frylen), **Art:** *Luzula divulgata* - backfryle Kirschner **Synonymer:**

Kännetecken

Backfryle är en 15–25 cm hög, tuvad tågväxt. Den är närstående ängsfryle *L. multiflora* och liknar den habituellt förutom blomställningen som mer liknar den hos knippfryle *L. campestris*. Basalbladen är 10–15 cm långa. Blomställningen består av ett oskaftat och 2–8 skaftade blomsamlingar med 6–11 blommor i varje. Yttre kalkbladen är 3,3–4,5 mm (2,6–3,3 mm hos ängsfryle). Ståndarknapparna är tydligt större hos backfrylen (1,1–2,1 mm) än hos ängsfrylen (0,5–1,1), även stiftet och märket är tydligt större hos backfryle, sammanlagda längden hos backfryle är 2,7–4,6 mm jämfört med 1,3–2,4 hos ängsfryle. Knippfryle skiljer sig enklast från backfryle genom att vara mer kortväxt och att inte vara tuvad.

Utbredning och status

Backfryle är känt från Öland (funnen 2005), Gotland (spridd över ön), Södermanland (endast Södertörn) och Uppland (norrut till Östhammar). De flesta moderna fynden är från Uppland (cirka 25) tack vare att den uppmärksammats i samband med inventeringen av landskapets flora. De flesta lokalerna ligger i skärgården eller nära kusten, men enstaka fynd finns innanför kusten. Arten är ej känd från övriga Norden men ett morfologiskt närstående fryle har hittats i södra Finland. Den övriga utbredningen sträcker sig från norra Polen och Tyskland ner till Bulgarien och Bosnien. Aktuell status för populationen är dåligt känd både i och utanför Sverige på grund av att den ej beskrevs förrän 1979 och är ännu så länge dåligt uppmärksammat och eftersökt.

Ekologi

Backfrylets ekologi och habitatval är ännu rätt dåligt kända men många av fynden är från skogsmark, ofta gles tallskog på sand, men även rikare lövskog, ängsmark, strandängar och kalkhällmark. Flera fynd är utefter stigar och i vägkanter.

Hot

Hotbilden mot arten är mycket oklar men ifall den huvudsakliga biotopen är glesa skogar, så var arten troligen gynnad av det forna utmarksbetet och missgynnas av att skogarna sluter sig allt mer.

Åtgärder

Backfrylets aktuella förekomst och status måste klarläggas och hotbilden måste klargöras.

Litteratur

- Becker, T. 2005. *Luzula divulgata* Kirschner (Schlanke Hainsimse) – Verbreitung, Vergesellschaftung und Standort einer Art xerothermer Eichenwälder in Mitteleuropa. *Tuexenia* 25: 63–82.
- Harmaja, H. 2003. A note on *Luzula* cf. *divulgata* and *Viola* x *pseudomirabilis* in Finland. *Memoranda Soc. Fauna Flora Fennica* 79: 69–72.
- Karlsson, T. 1999. Efterlysning: *Luzula divulgata*. *Daphne* 10: 50.
- Kirschner J. 1979. A new species of the *Luzula campestris-multiflora* complex in Central Europe. *Folia Geobot. Phytotax.* 14/4: 431-435.
- Kirschner, J. 1992: A *Luzula* sect. *Luzula* puzzle near Sofia, Bulgaria. A biodiversity contribution. *Ann. Bot. Fennici* 29(3): 235–241.
- Kirschner J. 1993. Taxonomic survey of *Luzula* sect. *Luzula* (*Juncaceae*) in Europe. *Folia Geobot. Phytotax, Praha*, 28: 141–182. Lájér, K. 2004. Comparative statistical analysis of the section *Luzula* in Hungary. *Flora Pannonica* 2(2): 69–83.

Författare

Mora Aronsson 2006.